

Vastaus kirjalliseen kysymykseen susikyytien korvaamisesta kunnille

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Eeva Kallin/kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 489/2024 vp:

Mihin toimiin ministeri ryhtyy kuntien rahoituksen osalta turvatakseen kaikille lapsille turvallisen koulumatkan myös suurpetojen havaintoalueilla,

onko hallituksen mielestä oikein ja oikeudenmukaista, että susikyytien kustannukset kohdistuvat niitä järjestämään joutuvien kuntien ja näiden kuntalaisten kannettavaksi huomioiden susikyytien lisääntynyt tarve ja se, että kunnilla tai kuntalaisilla ei ole mitään mahdollisuutta vaikuttaa asian ns. juurisyyn eli kasvaneeseen susikantaan, ja

jos nykytilanne ei ole hallituksen mielestä reilu ja oikeudenmukainen, milloin hallitus alkaa korvaamaan kunnille susikyytikulujen kustannukset, jotta kaikilla lapsilla on oikeus turvalliseen koulumatkaan asuinpaikasta riippumatta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ymmärrän huolenne. Jokaisen lapsen ja nuoren koulumatka on oltava turvallinen. Myös perusopetuslain (628/1998) 6 §:n 1 momentin mukaan opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Pykälän 2 momentin mukaan kunta osoittaa oppivelvolliselle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa opetusta annetaan sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään.

Perusopetuslain 32 § säätelee koulumatkoista. Sen 1 momentin mukaisesti perusopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, jos oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettu varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös

silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Pykälän 2 momentin mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Jos perusopetusta tai oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan esiopetusta saavan oppilaan koulumatkaa ei voida järjestää edellä 32 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla, on oppilaalla perusopetuslain 33 §:n mukaisesti oikeus maksuttomaan majoitukseen ja täysihoitoon.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (618/2021) viitataan erillislakeihin, joissa mainitaan, mitä kuntien tehtäviä eli ns. valtionosuustehtäviä valtionosuuden muodostumisessa otetaan huomioon. Edellä mainittua lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin, joista säädetään mm. perusopetuslaissa.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuden laskentaperusteissa ei ole osoitettu erillistä valtionosuutta yksittäisiin valtionosuustehtäviin. Valtionosuuden laskennalliset kustannukset muodostuvat valtionosuuslaissa määritettyjen valtionosuuden määräytymisperusteiden mukaisesti. Kuntien kuljetuskustannukset sisältyvät peruspalvelujen valtionosuuden laskennallisiin kustannuksiin, josta muodostuu kunnan omarahoitusosuuden vähentämisen jälkeen kunnan laskennallinen valtionosuus. Valtionosuuden määräytymisperusteisiin sisältyy myös erilaisia olosuhde-tekijöitä, kuten asukastiheys ja syrjäisyys, jotka huomioivat kunnan pitkiä etäisyyksiä ja syrjäistä sijaintia. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on yleiskatteista, joten kunta voi halutessaan kohdentaa valtionosuutta koulukuljetuksiin tarpeen mukaan esimerkiksi taatakseen koululaisten turvallisuuden suurpetojen havaintoalueilla.

Helsingissä 19.2.2025

Opetusministeri Anders Adlercreutz